

La Yeu de l'Emporda

D. Joan Borràs.
Arquitecte

Any XVIII. - Època 2.ª

Figueres 1 de Setembre de 1917

Número 673

Preus de subscripció

A Figueres, trimestre.	1'00 pesseta
Afora	1'50 "
Extranger	2'00 "
Nombre soft.	0'10 "

Redacció i Administració: Forn Baix, 5, impremta

Anuncis i Comunicats, a preus convencionals

Es publica els dissabtes

No's tornen els originals encara que no's publiquin

Punts de venda i subscripció

A Figueres: Impremta, Llibreria i Papereria, Carrer del F.

Impremta de J. Masdevall: Palau, 16 (Rambla).

A Girona: Llibreria de F. Geli.

Fàbrica de Cereria y Bujías movida á vapor

LAUREANO DELCLÓS

DESPACHO: Nueva, 15 (Provincia Gerona) FIGUERAS
FÁBRICA: Nueva, 147

Recomiendo á todo consumidor las
Bujías marca Delclós
por su superior calidad y duración, luz fija sin humo ni derrame, excepto una fuerza mayor de una corriente de aire, etc., etc.

Venta en esta plaza al por mayor y menor: NUEVA, 147 y 15 y en las principales Droguerías, Confiterías y Comestibles del principado de Cataluña y Aragón.

Cada paquete de 400 gramos de las indicadas

Bujías marca Delclós
tiene una duración de 45 horas.

Centre d'Específics Nacionals i Estrangers. Dipòsit d'Aigües minero-medicinals. Sueroterapia. Dosimetria. Perfumeria higiènica. Gran assortit en articles de Ortopedia: Braguers moderns, Biberrons, Irrigadors, Peres de goma, Esponges de goma roja, etc., etc. Productes alimenticis i de regisme per a malalts del Païdor, Ventrell, Diabètics, etc.

FARMACIA FERRÁN

Pujada del Castell, 6. - FIGUERES

Especialitats Farmacèutiques Ferrán

Fosfomaltina granular

Poderós tònic reconstituent.

Neurokefaline

Específic segur i completament inofensiu per a calmar ràpidament el mal decap i dolors nerviosos.

Píndoles laxo-purgants

Purgant suau i agradós. Regulador de les funcions intestinals.

Mata-cucs vegetal

Infal·lible per a expulsar els cucs intestinals de les criatures.

Loció capilar

Higiene del cap. Hermoseja el cabell; evita i deté sa caiguda.

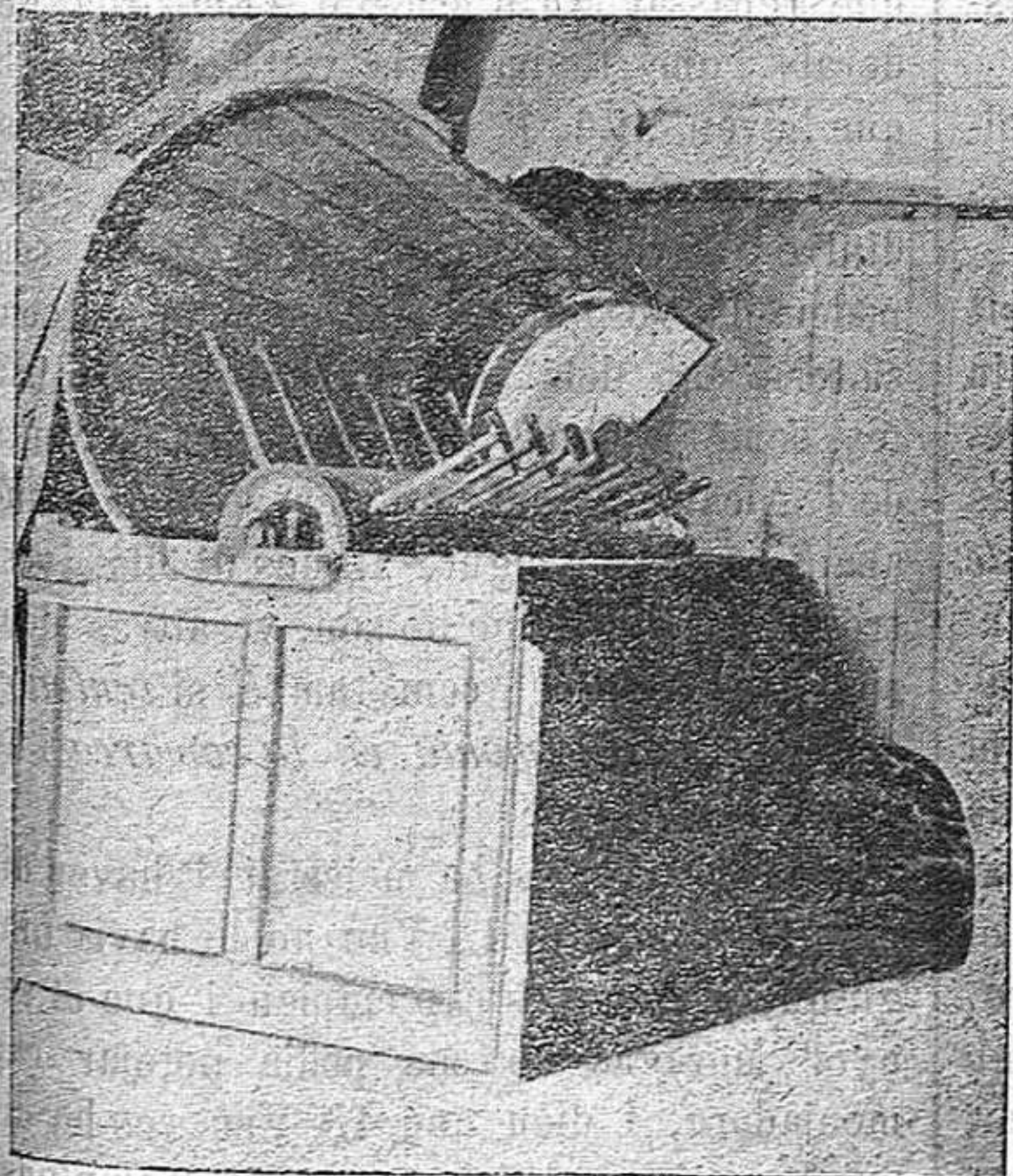
Tòpic callicida

Cura radicalment els ulls de poll i dureses dels peus.

Dipòsit general: **Farmacia FERRÁN. - Figueres**

Colchoneria de MIGUEL CARCABILLA

Perelada, 4. - FIGUERAS

Lanas y algodones en rama. Gran surtido en télas para colchones, miraguano superior y todo lo concerniente al ramo.

Se construyen colchones de todas clases. Especialidad en la — FORMA INGLESA —

Se pasan lanas por la máquina movida a motor, quedando más blandas

que cuando eran nuevas, por duras que sean.

Unica en Figueras.

Desconfiad de las máquinas de clavos, puesto que rompen y deterioran las lanas.

NOTA: Esta casa lava y desinfecta en seco los colchones de difuntos a precios reducidos

ESQUELES MORTUORIES

Se posen en aquest periòdic a preus sumament econòmics.

Farmacia Castellví

Plaça Triangular. — FIGUERES

Els violents dolors de caixals amb caries (corcadura) s'alivien fàcilment amb l'específic nomenat

ODONTALGINA

Remei d'aplicació local. Amb son us continuat es logra insensibilitzar el filet nerviós. Prospectes gratis a casa de l'autor

Per a combatre els costipats, tos contínua, debilitat pulmonar i bronquitis crònica, useu la

PULMONARINA Castellví

Remei de increïble éxit. Verdader Tresor del Pit.

Farmacia Castellví

Plaça Triangular. — FIGUERES

FARMACIA DEL DR. CASTELLVÍ
ODONTALGINA
CURA EN EL ACTO

GAJOR DE MUELAS

Els catòlics en el regionalisme

Després de la còmica campanya d'uns quants periòdics dretistes de Madrid contra el «regionalisme ateu (?)» moguda pel sentit anticatalanista, és interessant de consignar un document d'opinió, el següent d'En Minguijón que treiem de «El

... todavia sobre nosotros el prejuicio acudí a un terreno adonde se nos pero en el cual no hemos de estar , es entregarse al enemigo o hacer el go a extraños elementos. Hay muchos que no acaban de comprender que nuestra misión de luchadores tenaces e intransigentes nos impone el deber de intervenir allí donde las cuestiones se planteen, donde el adversario se presente y podamos combatirlo de cerca y con éxito. Obrando así, no iremos a abdicar de nuestras convicciones, sino a fiscalizar, a encauzar, a denunciar torcidos manejos, si los hubiere; a imponer nuestro criterio, que debe ser, a la vez que de energía, de moderación y de prudencia.

La razón de este deber está en que las cosas que se hagan sin nosotros, es probable que se hagan contra nosotros; y si, abandonando nuestro puesto, aligeramos el platillo de la derecha, no nos podremos quejar de que la balanza política se incline hacia la izquierda.

No es ya conveniente volver sobre cosas pasadas; pero como el movimiento autonomista ha de continuar y se propaga fuera de Cataluña, hay que afirmar nuestra presencia y nuestra incorporación para el futuro. Debemos evitar que nos pueda achacar la inconsecuencia a que se refiere un ilustrado escritor en el periódico tradicionalista «El Correo de Lérida»: el error «de aquellos carlistas que se han pasado la vida diciendo que ellos son «fuertistas, regionalistas y hasta nacionalistas», y que todo esto de «autonomía» está ya dentro del programa carlista, y cuando llegó el momento y la ocasión aprovechable para obtener esta parte de nuestro programa, con la mayor inconsecuencia se ponen del lado de los enemigos nuestros y de tales ideas».

Hay quien sostiene que debemos abstenernos de toda cooperación al movimiento regionalista iniciado mientras no sepamos cuál ha de ser la situación de la Iglesia en la nueva organización que se proyecta. Figurémonos que se hace esa pregunta a los hombres de la «Lliga». Estos hombres, desde su especial punto de vista, podrían contestarnos: «Nosotros queremos conquistar la

autonomía para Cataluña. Cuando Cataluña sea libre, ella decidirá su situación religiosa. Si nosotros tratáramos de suplantarlo su voluntad, no seríamos autonomistas. Cataluña será en lo religioso, no lo que nosotros digamos, sino lo que la haga de una parte el impulso ancestral que tratamos de despertar, y de otra parte el esfuerzo vuestro, el esfuerzo de los católicos fervorosos y militantes. ¿Es que estáis bien hallados con este régimen, en el que, según ha dicho Mella, el Parlamento representa a la nación al revés, convirtiendo en minoría lo que es mayoría en el país y viceversa? ¿No habéis lamentado más de una vez que, gracias a este régimen, una minoría de sectarios puede oprimir a una mayoría de católicos? Pues si nosotros hacemos que eso sea imposible, si cambiamos el actual campo de lucha por otro que os sea más favorable, donde vuestro esfuerzo sea más fecundo, donde podáis hacer sentir más fácilmente el peso de vuestra mayoría, habremos hecho algo por la causa religiosa de Cataluña y de España. No os habremos dado la victoria, pero os habremos dado condiciones favorables para que la obtengáis si sabéis trabajar y luchar.

Cuando se plantea el problema de nuestra cooperación a movimientos regionalistas que no se declaran confesionales, se olvida a veces o se escamotea lo que para nosotros es fundamental. Lo que hay que averiguar y meditar es si es o no verdadera la doctrina de Torras y Bages, nuestro más autorizado doctor en estas materias; si es o no verdad, como éste enseña, que el amor a la región es principio civilizador y engendrador de tradición y que la vida regional favorece la moralidad y es intrínsecamente favorable a la vida religiosa.

Veríamos con muchísimo gusto que se hicieran ciertas declaraciones confesionales; lamentamos profundamente que no se hagan; mas no por eso dejaremos de repetir este grande, orientador principio de Torras y Bages: que «la vida regional es intrínsecamente favorable a la vida religiosa». «Intrínsecamente», es decir: por su propia virtud, por necesidad de su esencia, por su natural eficacia, aun sin declaraciones de los hombres.

Y esto es lo que nos lleva a pensar que la causa regionalista es siempre cosa nuestra, y que no debemos alegar pretexto para negar nuestra cooperación allí donde prácticamente se plantee el problema.—Salvador Minguijón».

que verament no poden considerar-se com a pintura religiosa en l'estrict sentit de la paraula, reproduïxen escenes de vides de sants. L'obra més coneguda i celebrada de Carpaccio és la col·lecció de nou grans composicions amb fets de la vida de Santa Ursula, pintades per una antiga escola que baix l'advocació d'aquesta santa existia a Venècia. Avui poden admirar-se a la sala dedicada al mestre en el «Museu de l'Acadèmia».

Les pintures executades per Carpaccio en el Palau Ducal, foren destruïdes per un incendi en 1577.

Entre les altres obres notables que es conserven en diversos temples i museus de la ciutat dels ducs, poden citar-se: *Dos dames venecianes*, *La Visitació*, *Presentació en el Temple*, *L'oració de l'Hort*, *Mort i Assumpció de la Verge*, *Martiri de 10.000 cristians*, etc.

Fora d'Itàlia: *Verge*, *Jesús i Sant Joan* (Institut Stödel, Francfort), *Jesucrist adorat pels àngels* (Galeria Imperial, Viena), *Verge i Sants* (Ga-

leria Nacional, Londres), *Consagració de Sant Esteve* (Galeria Reial, Berlín), *Predicació de Sant Esteve*, (Louvre, París), *Martiri de Sant Esteve*, (Galeria de Stuttgart), etc., etc.

Després de Carpaccio el caràcter de la pintura veneciana va modificar-se ràpidament. L'afany naturalista, l'estudi de l'escultura clàssica, la influència de les altres escoles italianes o estrangeres, i el definitiu triomf del Renaixement, són les causes de l'evolució.

Com a darrers representants del període brillant, quin últim gran mestre sigui l'insigne autor de «Vida de Santa Ursula», poden citar-se: Benedetto Diana, Cima da Conegliano, Basaiti, Marco Marziale, Lorenzo Lotto, Rocco Marconi i Boccaccio Boccacino.

JOAN BORDÀS.
Arquitecte.

Als nostres homes

Creguen, il·lustres saberuts, que és una llàstima que molts figuerencs no puguin llegir, per estar prohibit, vostre «Empordà Federal»! Des de que el govern centralista, inmiscuint-se en els assumptes dels municipis, que li deurién estar vedats, donà la Vara al senyor Moragas, esteu fets unes furies insoportables, i fins sembla mentida que no tingueu ni el sentit polític de saber dissimular vostre despit.

En el darrer número de vostre periòdic, pretenguent refutar una nostra contestació a una carta d'un senyor Llibertus, que insertàreu fa uns dies, us féu un embolic, usant els vostres tòpics de sempre, que no creiem que hi hagi ningú capaç de posar en clar lo que voleu dir, encara que, ben escafit, pot concretar-se a lo següent: «Torneu-nos la Vara». Ditxosa vara! Què tindrà que tant vos dol? Ocupem-nos doncs, per darrera vegada, de la vara dels vostres amors, i contestem vostre escrit en dretat a LA VEU.

Què enteneu vosaltres per combatre de debò l'Alcaldia de reial ordre? Lo que veniu fent des de les columnes d'«Empordà Federal»? D'això nosaltres no en podem dir combatre. Li donem un altre nom.

Contrariament a lo que us convé fer creure, pels vostres fins, no ens ha produït, ni molt menys, joia de cap mena el nomenament del senyor Moragas. Ens l'ha produïda si que us hagin pres la vara, tot i deplorant que no sigui un dels nostres el que l'empunyi, i això deurién trobar-ho molt natural si fóssiu uns altres, mes estem segurs que tant descontents restaríeu si la tinguéssim nosaltres com ara que la posseeix l'esmentat senyor Moragas.

Què té de particular que signem i volgüem ésser catòlics? No són vosaltres ateu? Què teniu a dir-hi?

Si els regionalistes inspirats en l'esperit d'En Prat de la Riba (q. a. c. s.) quin senyor ningú sab si era més catòlic que regionalista, i que, com nosaltres, era les dugues coses a la vegada, han hagut de fer un nou periòdic, que prou nosa deu fer-vos, vos farem avinent que ja en altra ocasió, molt abans de veure la llum, diguérem que veuríem amb joia la seva aparició i que fins la creïem necessaria, donada la especial manera d'ésser de LA VEU. En canvi, en el vostre camp han hagut de fer, fa temps, un nou periòdic, i maleïda sigui la joia amb que vegéreu la seva aparició. Es a aquest periòdic que al·ludim que deveu demanar faci la campanya que vosaltres voldríeu que LA VEU fes.

No sabem pas comprendre la vostra estranyesa de que LA VEU sigui «catòlica regionalista» tota vegada que això, precisament, és l'esperit d'En Prat de la Riba de que ens parlàveu, de la mateixa manera que hi ha catòlics republicans, catòlics monàrquics,

i ateu que encara, ben bé, ningú sab que són.

LA VEU no ha vist, i la té sens cuidado, si els del carrer de Lasauca eren una colla destinada a emmotllar-se a les conveniències del caciquisme, ni si vosaltres o ells, constituïeu els veritables continuadors de l'obra esquerrana d'en Bofill. Això és assumpte a escatir entre la vostra gran família republicana, i no volem saber si són vosaltres o els del carrer de Lasauca els causants de la desfeta del, en altre temps, poderós partit republicà empordanès. Ells diuen que són vosaltres i vosaltres que són ells. *Ya vos arreglaren bien prou!*

De tot lo que heu pogut catalanitzar durant el vostre govern de la ciutat no en parlarem avui, mes vos prometem fer-ho aviat, i tingueu la seguretat de que *quedareu ben servits*.

Dieu que LA VEU no pot admetre l'esperit d'esquerra, i aqueixa afirmació demostra els punts que calceu referent a política. Els regionalistes de la política de sentit dretista, no sols admeten l'esperit d'esquerra sinó que fins el necessiten. Mireu si aneu errats d'osques! Lo que no poden, de cap de les maneres, és admetre a nostres homes.

Els catòlics regionalistes de LA VEU i molts dels que no són de LA VEU, no s'han desdit de lo que proclama la Lliga.

Aquesta no proclama, com diu, la indiferència en les qüestions polítiques i religioses. Recomana el respecte, no la indiferència, lo que és un poc diferent. La Lliga ha respectat sempre la religió de quiscun regionalista i mai ha insultat a la catòlica com havent fet vosaltres.

Als regionalistes catòlics de LA VEU, com voleu assegurar, la realitat no ens ha fet cap mal joc. Amb qui s'ha mostrat severa aquesta senyora ha sigut amb vosaltres. De no ésser així, no faríeu ara, després de haver passat per el cas Salvatella, aquests espeternecs precursors de la vostra mort política.

No sabríem, si vosaltres no ho diguéssiu, que havem trobat unts en una sola actuació de govern el nacionalisme i republicanism, i que posats en el cas de tenir que escullir entre el catalanisme republicà i el centralisme, haguéssim caigut en braços del centralisme. Això és precisament lo que vosaltres voldríeu que fes LA VEU, per a lograr vostre objecte; que caiguéssim com de més alt millor. Mes, és més difícil de lo que vos penseu. Els que han caigut en braços del centralisme ja sabeu vosaltres qui són, i no pas de les dretes del regionalisme.

Insistim, una vegada més, en afirmar en que nostres homes havent destorbat la feina positiva dels regionalistes. No teniu més que repassar la col·lecció d'«Empordà Federal», que tenim a la vista, i veureu lo que heu dit de la Lliga i dels seus homes.

Si algú us ha destorbat qualque vegada dintre el vostre govern de la ciutat, sols podem dir-vos que LA VEU no hi té, al consistori, cap dels seus, i si els que ho han fet, sempre segons vosaltres, són els amics de l'Alcalde actual, no deveu oblidar que abans ho havien sigut, alguns d'ells, vosaltres, i que si ara no ho són, vosaltres deurién saber perquè, com també si tenien el govern i l'hegemonia en la comarca i ho havent perdut tot.

Sembla que us ha molestat l'haver dit nosaltres que a cà LA VEU no hi havia ningú que pretengués cap emplen i que el senyor Moragas no ens podia netejar cap menjadora, i diu que LA VEU vos ha dit que la vostra política es qüestió d'emplens. No volguérem dir això precisament, mes, si bé es mira, no creiem haver dit cap heretgia. O si no, passeu llista.

Tampoc teniu cap dret a parlar d'equilibris que ens voleu atribuir. Vosaltres els heu tingut sempre acaparats.

I per acabar aquest assumpte de la Vara, del qual ens proposem no tornar-ne a par-

Jornades d'Itàlia

La Pintura Veneciana

III

Carpaccio—(1470-1519).

Carpaccio és un dels més fidels intèrprets de la vida veneciana en el segle XV. Certa afectació es nota en les seves figures, i quelcom d'aparatos i escenogràfic en els seus assumptes, en que intervenen sovint grans multituds sense alterar el ritme de la composició; és gran la fidelitat amb que reproduceix la indumentària; en els interiors descobrim la vida íntima d'aquell poble privilegiat i refinadíssim, manifestada amb ingenuïtat de primitiu, mes amb tota l'exactitud d'un ver observador de la realitat de les coses; la perspectiva no és forçada ni arbitrària, demostrant coneixement perfecte de aquest art; el seu colorit fa honor a la escola veneciana, i és aquest el més gran elogi que se li pot fer; el dibuix és sòlid, elegant i corrècte.

La majoria dels seus quadres, encar